

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Консорциум Ефективна Комуникация ДЗЗД

НАРЪЧНИК ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ С МЕДИИТЕ

2015 г.

1

Този документ е създаден в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“, договор №К13-15-1/04.12.2013 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Съдържание

Цел на наръчника	3
Задачи на наръчника	3
I.Общи разпоредби	4
II.Общи функции (дейности) на комуникационните структури и говорителя	5
III.Препоръки за ефективна комуникация към комуникационните структури	7
IV.Отношения между комуникационните структури в органите на съдебната власт	8
V.Специфични функции на комуникационната структура на ВСС – КПК, ДПКП, Говорител на ВСС	8
VI.Правила, приложими в наказателните производства на етап разследване, досъдебна фаза и съдебен процес	9
1. Общи правила за съда, прокуратурата и разследващите органи	9
2. Правила, приложими на етапа на разследване на престъпни деяния	10
3. Правила, приложими в досъдебното производство	13
4. Правила, приложими по време на съдебната фаза на наказателното производство	13
5. Общи правила за присъствието на медиите в съда и достъпа им до съдебни заседания	15
6. Специфични правила за излъчването на образи/изображения на страните, свидетелите и другите участници в съдебното заседание	16
7. Правила за писмени заявки от медиите във връзка с информация от обществен интерес от съдебни заседания по наказателни производства	17
VII.Правила, приложими към гражданското производство в широк смисъл	20
VIII.Функции и задължения на говорителя/експерт „връзки с обществеността“	21
IX.Комуникационни канали и инструменти	24
Заключение	52

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ЦЕЛ НА НАРЪЧНИКА

Целта на настоящия наръчник е да подпомага практиката на обществената комуникация на органите на съдебната власт (СВ). Комуникация, която се осъществява по единни стандарти, предвидима и последователна. Комуникация, която осигурява на обществеността достъп до информация от органите на съдебната власт чрез средствата за масова комуникация.

ЗАДАЧИ НА НАРЪЧНИКА

Съдилищата и прокуратурата е необходимо да съдействат на представителите на средствата за масова информация да изпълняват своята роля да информират обществеността. Във връзка с дейността си по осъществяване на комуникация с медиите по въпроси от обществен интерес, които имат отношение към работата на органите на СВ, институциите имат и задължението да се уверят, че не са нарушени други права, признати от вътрешното и от международното законодателство.

Наръчникът има за цел да посочи и да утвърди единни стандарти, комуникационни канали и инструменти, чрез които органите на СВ може да осигурят прозрачност в публичната комуникация, като същевременно спазват законите на Република България, без да се засягат правата на лицата, участващи в различните производства. Наръчникът регламентира и някои практически аспекти, свързани с комуникацията на органите на СВ с медиите.

Наръчникът е изготвен в съответствие с Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020, с Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, както и с разпоредбите на националното законодателство, които се отнасят до информация от обществен интерес, правото на неприкосновеност на личния и семеен живот, със Закона за съдебната власт, с презумпцията за невинност, както и с принципите, заложи в международните и регионалните правни инструменти в същите области - [чл. 6, алинея 1 и 2, чл. 8 и чл. 10 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, Препоръка (2002)2 на Комитета на министрите на Съвета на Европа за достъп до официални документи, Препоръка (2003)13 на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно предоставянето на информация чрез медиите във връзка с наказателно производство, Препоръка (2000)19 на Комитета на министрите на Съвета на Европа към държавите членки относно ролята на прокуратурата в системата на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

наказателното правораздаване; Recommendation (2002)2 by the Committee of Ministers of the Council of Europe on access to official documents, the Recommendation (2003)13 by the Committee of Ministers of the Council of Europe on the provision of information through the media in relation to criminal proceedings, the Recommendation (2000)19 by the Committee of Ministers of the Council of Europe to the Member States on the of public prosecution in the criminal justice system.

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

1. Комуникационните структури са организирани на ниво Висш съдебен съвет – КПК и ДПКП, за съдилищата – пресслужби - и за прокуратурата – говорител на главния прокурор и говорители на прокуратурите; те са на пряко подчинение на ръководителя на съответната институция.

2. Висшият съдебен съвет, ВКС, ВАС, съдилищата и прокуратурата, в това число специализираните съдилища и прокуратури, съответно назначават свой говорител или експерт „Връзки с обществеността“, които са:

- за ВСС - говорител е Представляващият ВСС, съгласно Правилника за организацията и дейността на ВСС и неговата администрация;
- за прокуратурата – говорителят се избира съгласно „Инструкция за работата и взаимодействието на ПРБ с медиите“, която урежда и статута на говорителите на прокуратурите;
- за съдилищата - с конкурс от външни експерти или специалисти по комуникации, или действащи съдии, или упълномощени съдебни служители;

3. Лицата, определени за връзки с медиите за съда и прокуратурата, са тези, които предоставят на медиите информация от обществен интерес. Съдиите, помощният персонал и съответните служители в съдилищата и прокуратурата нямат право да предоставят информация за дела, които са заведени в съда или прокуратурата. Те трябва да насочват лицата, желаещи да получат информация, към комуникационните структури;

4. Прокурорите имат право да предоставят данни и информация от обществен интерес директно на медиите, съгласно Раздел V, т. 1 – до т.4. на

4

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Медийна стратегия на ВКП и на „Инструкция за работата и взаимодействието на ПРБ с медиите“ на главния прокурор за връзките с медиите и при условие, че не се нарушават други влезли в сила заповеди и разпоредби;

5. Официална информация за връзка (име, адрес, телефон, факс, електронна поща) с говорителите и комуникационните структури във всички съдилища, прокуратури и Висшия съдебен съвет се публикува на интернет страницата на съответната институция. Централизиран списък с тази информация се публикува на интернет страницата на Висшия съдебен съвет;

6. Всички отдели и структури на институцията трябва да оказват ефективно съдействие на комуникационните структури (експерти „Връзки с обществеността“ и говорителите), за да могат те да изпълняват своите специфични функции;

- В случаите, когато включват институционална позиция или реакция при извънредна ситуация, говорителят/ неговият заместник трябва да поиска изрични инструкции от ръководителя на институцията и да ги спазва;
- В случаите, когато се иска информация за дейността на говорителя като съдия или прокурор или информация за дело, което той/тя работи, тази информация да бъде публично оповестена от Председателя на съда/прокуратурата или от друго посочено от тях лице.

II. ОБЩИ ФУНКЦИИ (ДЕЙНОСТИ) НА КОМУНИКАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ И ГОВОРИТЕЛЯ

1. Комуникационните структури на Висшия съдебен съвет, прокуратурата, Върховния касационен съд (ВКС), Върховния административен съд (ВАС), ИВСС, общите и специализираните съдилища и прокуратури ежедневно изготвят централен преглед на пресата и го предоставят на всички съдилища и прокуратурата чрез комуникационните си структури. Вниманието е насочено към публикации в пресата, аудиовизуални материали от електронни издания във връзка с дейността на органите на СВ, висящи дела, с начина, по който се управляват институциите, документални филми, посветени на качеството на правосъдието и на дейността на правораздавателните органи;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2. Комуникационните структури в регионалните съдилища ежедневно изготвят преглед на регионалния печат, който се предоставя на служителите в институцията всяка сутрин;

2.1. Ако в медиите има публикации, свързани с работата на правораздавателните органи, както и с начина, по който те са работили, комуникационните структури следва да информират председателя на съда/ръководителя на прокуратурата. Ако има аспекти, които са от компетентността на Висшия съдебен съвет, комуникационните структури/говорителят на Съвета също следва да бъде информиран чрез ДПКП;

3. Ако преценят като целесъобразно, комуникационните структури могат да извършат акредитиране на представители на медиите (на ниво Висш съдебен съвет, съдилищата и прокуратурата);

3.1. Акредитацията на представители на медиите се извършва въз основа на заявление, отправено в писмена форма, по телефона или устно, където се посочва името на медиата, която трябва да бъде акредитирана, данни за контакт;

3.2. Ако е извършена акредитация на представители на централната преса при комуникационните структури на Висшия съдебен съвет, тя да бъде съобщена на комуникационните структури в цялата страна и да се счита за акредитация и на тяхно ниво;

3.3. Акредитацията на представители на медиите на регионално ниво (ако е извършена такава), регистрирани в комуникационните структури на съдилищата и прокуратурата, се изпращат и централизират от Висшия съдебен съвет. Те са валидни за една календарна година и се подновяват, като се подаде отново заявление;

3.4. Акредитацията гарантира на медиите/представителите на медиите, че ще получават в реално време прессъобщенията, публикувани на собствените интернет страници на институциите от органите на СВ, че ще бъдат канени на пресконференции, брифинги, изявления, други събития и обществени прояви;

4. Комуникационните структури - експертът „Връзки с обществеността“ на съда/говорителят на прокуратурата – информират напълно и без дискриминация журналистите, които са поискали да получат информация по

6

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ДЗОИ. Предоставянето на информация по ЗДОИ на представителите на медиите не може да зависи от това дали те са акредитирани;

5. Представителите на медиите трябва да представят служебните си карти или документ за самоличност при поискване от страна на комуникационните структури/експерти „Връзки с обществеността“ или говорителя.

III. ПРЕПОРЪКИ ЗА ЕФЕКТИВНА КОМУНИКАЦИЯ КЪМ КОМУНИКАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ – ПР ЕКСПЕРТИ/ГОВОРТЕЛИ

1. Висшият съдебен съвет, ВКС, ВАС, ИВСС, общите и специализираните съдилищата и прокуратурата публикуват актуализирана информация от общ характер в съответствие със ЗСВ и чл. 73 и 74 от ПАС, на Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 8 от 28.01.2014 г на официалния си служебен сайт, прокуратурата и в съответствие с Раздел V, т. 1 – до т. 4. на Медийна стратегия на ВКП и на Инструкция за работата и взаимодействието на ПРБ с медиите и други релевантни документи;

2. Висшият съдебен съвет, ВКС, ВАС, ИВСС, общите и специализираните съдилищата и прокуратурата съобщават служебно или по искане на представителите на медиите, информация от обществен интерес във връзка с или по повод на своята дейност, чрез комуникационните структури - експертът „Връзки с обществеността“ на съда/говорителя на прокуратурата, съгласно ЗСВ и чл. 73 и 74 от ПАС, на Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 8 от 28.01.2014 г., а за прокуратурата и в съответствие с Раздел V, т. 1 – до т. 4. на Медийна стратегия на ВКП и на „Инструкция за работата и взаимодействието на ПРБ с медиите“ и други релевантни документи;

3. В случаите, когато медиите отразят погрешна информация за съдебни производства за работата на органите на СВ или за Висшия съдебен съвет, говорителят или експертът „Връзки с обществеността“ следва да информира ръководителя на институцията и след съответната преценка да предостави на обществеността коректната информация;

4. Говорителят/експертът „Връзки с обществеността“ следва да упражни правото си на отговор или корекция и като поиска от медиата, която е

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

публикувала некоректна информация, да даде право на отговор или да осигури възможност за корекция на информацията и данните;

5. Това искане, заедно с отговора или корекцията, да бъде публикувано на интернет страницата на засегнатата институция.

IV. ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ КОМУНИКАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ В ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

1. Комуникационните структури на Висшия съдебен съвет - ДПКП, експертите „Връзки с обществеността“ на съда/говорителите на прокуратурата си сътрудничат и се консултират помежду си при необходимост;

2. За съдилища/прокуратури, ако дадено искане за информация от обществен интерес, подадено от представител на медиите, засяга аспекти, свързани с работата и на друг съд и/или прокуратура, ПР експертът/говорителят има право да се консултира с председателя и/или говорителя на другата институция;

3. Ако в регионалните или националните медии са констатирани случаи, които се регулират от Закона за радиото и телевизията – чл. 10(1) и чл. 16, комуникационните структури - пресслужби/говорител – следва да информират ръководството на съда/прокуратура и Висшия съдебен съвет.

V. СПЕЦИФИЧНИ ФУНКЦИИ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРУКТУРА НА ВСС – КПК, ДПКП, говорител на ВСС

1. Говорителят на Висшия съдебен съвет има следните функции:

а) да съобщава на представителите на медиите информация от обществен интерес по въпроси, които се отнасят до организацията, управлението и дейността на Висшия съдебен съвет и до дейности, политики и професионални събития, организирани или координирани от тази институция;

б) да предоставя чрез ДПКП информация регулярно или по искане на представителите на медиите по въпроси от национално значение и въпроси, които се отнасят до управлението на органите на СВ;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

в) да осигурява чрез ДПКП на представителите на медиите, регулярно или по тяхно искане, информация от обществен характер относно кариерата и професионалното развитие на магистратите и на служителите в органите на СВ;

г) при необходимост чрез КПК или чрез други комисии от ВСС да изисква от съдилищата и прокуратурата специфична информация и данни, за да документират отговорите на по-сложни запитвания от страна на медиите;

д) да представя обобщено пред медиите решенията от заседания на Висшия съдебен съвет с цел опазване на независимостта на съдебната власт, независимостта, безпристрастността, професионалната репутация и имиджа на магистратите и на служителите в органите на СВ;

е) да информира регулярно или по искане на представителите на медиите за въпроси, свързани с работата на Инспектората към Висшия съдебен съвет в рамките на предоставения обществен достъп до него;

ж) ако в медиите са констатирани случаи, които се регулират от Закона за радиото и телевизията - чл. 10(1), чл. 14 и чл. 16, във връзка с работата на институциите в съдебната система и/или с членове от органите на СВ, да предложат на Представляващия Висшия съдебен съвет да упражни правото си на отговор или корекция, според случая, и/или да уведомят СЕМ в съответствие с посочените по-горе нормативни документи и в зависимост от естеството на констатираната ситуация.

VI. ПРАВИЛА, ПРИЛОЖИМИ В НАКАЗАТЕЛНИТЕ ПРОИЗВОДСТВА НА ЕТАП РАЗСЛЕДВАНЕ, ДОСЪДЕБНА ФАЗА И СЪДЕБЕН ПРОЦЕС

1. Общи правила за съда, прокуратурата и разследващите органи

1.1. Съдилищата и прокуратурата, в съответствие с компетенциите си, са длъжни да предоставят на представителите на медиите, точна, законосъобразна (ЗСВ и чл. 73 и 74 от ПАС, на Висшия съдебен съвет, обн.,

9

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ДВ, бр. 8 от 28.01.2014 г. на официалния си служебен сайт, прокуратурата и в съответствие с Раздел V, т. 1 – до т. 4 на Медийната стратегия на ВКП и на „Инструкцията за работата и взаимодействието на ПРБ с медиите“ и други релевантни документи) и своевременна информация относно работата си;

- 1.2. Съдилищата и прокуратурата комуникират с медиите в рамките на ограниченията, установени с нормативните актове, които регулират дейността им, както и с други нормативни актове, които включват разпоредби за дейността на тези институции¹;
- 1.3. Достъпът на представители на медиите до информация във връзка с работата на съдилищата и прокуратурата трябва да става по начин, който не нарушава защитени от закона ценности. Ето защо съдебните органи трябва да вземат мерки, за да гарантират баланс между ограничаване на достъпа до обществена информация и опазване на защитените обществени ценности;
- 1.4. Съдебните органи трябва да посочат причините, поради които известна част от информацията от такъв характер не може да бъде оповестена.

2. Правила, приложими на етапа на разследване на престъпни деяния

2.1. При комуникацията между прокуратурата и медиите по време на извършване на следствени действия, протичащи под ръководството и надзора на прокурор - чл. 52(3) от НПК, трябва да се отчита специфичния характер на този етап от наказателното производство, който протича без публичност, за разлика от самия процес;

2.2. Правилата, установени в настоящия етап, имат за цел да гарантират зачитането на презумпцията за невиновност, неприкосновеността на личния и семейния живот, за да не се нарушава или застрашава нормалният ход на работа на прокуратурата, както и този на пострадалия/те/, свидетелите и техните семейства да не се излагат на опасност;

2.3. Материали по дела, които са висящи в прокуратурата, не може да се предоставят на разположение на представители на медиите. На етапа на разследването медиите имат достъп до информация от обществен интерес или

---

¹ Наказателно-процесуален кодекс, Граждански процесуален кодекс.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

чрез съобщенията, пуснати в средствата за масова информация, или в случай, че поискат информация по ЗДОИ;

2.4. Информация, отнасяща се до хода на разследването, може да се дава на представители на средствата за масова информация само, ако има привлечен обвиняем по делото. Ако престъплението, което е предмет на наказателно преследване, представлява сериозна обществена опасност или има достатъчно основания да се счита, че е от особен обществен интерес, може да се даде информация след започване на разследването. Информацията може да е за проведени процесуално-следствени действия с цел да се идентифицира извършителят или за събирането на доказателства, освен в случаите, когато предоставянето на такава информация би могло да повлияе на резултата от следствените действия:

- a) Информацията по (2.4.) се отнася до следните аспекти: разследването е започнало, предприети са процесуално-следствени действия, обвиняемият е задържан под стража, компетентният съд е бил помолен да наложи/или да удължи процесуалната мярка за принуда, разследването е приключило, има постановление на прокурор, че няма привлечени под отговорност, или има привлечени лица/е/ под отговорност;
- b) В съобщения за пресата, след заседание на съда, ПР експертът на съда може да се включи информация за лицето, срещу което са определени конкретни процесуални мерки за принуда, поискани от прокуратурата.

2.5. Информацията за наличието на жалба или предстоящо денонсиране в органите на прокуратурата във връзка с вероятно извършено престъпление, както и информацията, включена в тези документи, не е публична. По изключение, ако авторът на жалбата обяви публично, че този документ е бил заведен в органите на прокуратурата, съответната прокуратура има право да го потвърди или отрече. Ако органите на прокуратурата започнат процедура служебно, може да се пуснат съобщения в пресата за това със съгласието на наблюдаващия прокурор, който работи по случая;

2.6. Информация дали има обвиняем по делото и какви мерки са разпоредени срещу него може да се съобщи служебно или по искане на представителите на средствата за масова информация, само след като лицето, което е привлечено

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

като обвиняем и при спазване на правата му по чл. 55(1) НПК, е информирано за това;

2.7. Достъпът до информация от категориите, посочени в точки (2.4.), (2.5.) и (2.6.) може да бъде ограничен, ако прокурорът, под чието ръководство и надзор се извършва разследването, счита, че оповестяването на такава информация би поставило под заплаха резултатите от разследването.

Ако във връзка с фактическите обстоятелства по конкретен случай, се смята, че информирането на обществеността за предприетите действия от страна на разследващите органи, може да навреди на хода на наказателното преследване, може да се изготви съобщение, че на този етап от разследването не може да се предоставя информация и щом се стигне до етап, на който това е възможно, ще се предостави на медиите;

2.8. След като в съда бъде внесен обвинителен акт, ако престъплението представлява сериозна обществена опасност или има достатъчно основания да се счита, че е от особен обществен интерес, прокуратурата следва да изготви съобщение за пресата. По този начин се информира обществеността за факта, че досъдебното производство е приключило, че е образувано съдебно производство срещу лицата, които са били обект на разследване;

2.9. Копия или извлечения от документи или призовки, отнасящи се до доказателствата по дело, което е предмет на разследване от страна на разследващите органи² или копия от аудио/видео записи, направени по време на процесуално-следствени действия, или във всеки друг момент по време на наказателното преследване, не се предоставят за разпространение по масмедииите;

2.10. Чрез дерогация от разпоредбите на параграф (2.1.), представителите на средствата за масова информация имат право да получат изображения на предметите, стоките, парични суми или други ценности, които образуват предмета на престъплението или са били използвани от разследваните лица

²

Трудно е да се приеме, че е налице законен интерес да се получават несвързани документи, които, бидейки извадени от контекста на събрания доказателствен материал, може да създадат впечатление, което е в ущърб на разследването и на правата на лицата, участващи в такова производство.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

при извършването на тези престъпления или са получени в резултат от тези престъпления, както и на местата, на които са открити.

3. Правила, приложими в досъдебното производство

3.1. Комуникацията със средствата за масова информация по време на досъдебното производство трябва да е съобразена със спецификата на този етап от наказателното преследване, който се провежда без характерната за съдебните производства публичност;

3.2. На представителите на средствата за масова информация не може да се предоставя достъп до висящи дела в досъдебна фаза. При поискване или служебно, съдът, едва във фазата на съдебното дирене, чрез ПР експерта, може да информира медиите за престъплението, в което е обвинен подсъдимият. Допуска се кратко резюме на престъпното деяние и на текстовете в НК, по които е класифицирано престъплението, както и на постановения съдебен акт (ако има такъв);

3.3. На представителите на средствата за масова информация не може да се предоставя достъп до извадки или копия на документи от преписките по висящи дела в досъдебна фаза;

3.3.1. При поискване на представителите на средствата за масова информация, след изготвяне на обвинителния акт, може да се предостави извадка от него при спазване на разпоредбите на (2.8.) по отношение на съдържанието му;

3.3.2. При поискване, представителите на средствата за масова информация имат право да получат от съда по електронна поща или чрез утвърдените комуникационни канали извлечение определение, постановено от съда по мерки за неотклонение, при условие, че се гарантира защитата на личните данни и че са отстранени параграфите, които се отнасят до съдържанието на доказателства. Препоръчва се при ЧНД по мерки за неотклонение, медиите да се информират за резултата от тях чрез прессъобщения, изготвени от ПР експерта на съда.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. Правила, приложими по време на съдебната фаза на наказателното производство

Публичният характер на съдебните заседания е в съответствие с чл. 121, ал. 3 от Конституцията на РБ. Според него разглеждането на делата във всички съдилища е публично, освен когато законът не предвижда друго. Този принцип е заложен и в разпоредбата на чл. 110, ал. 1 от ЗСВ. Съдилищата разглеждат делата в открити съдебни заседания, с изключение на предвидените в закона случаи.

4.1. Публичният характер на съдебните заседания е основен правен принцип, уреден в чл. 121, ал. 3 от Конституцията на РБ. Принципът, според който правосъдието трябва да се осъществява по публичен начин, е уреден и в член 6 от Европейската конвенция за правата на човека (Конвенцията);

4.1.1. Всяко лице има право на неприкосновеност на личния и семейния си живот, както е гарантирано в член 8 от Конвенцията. Това право трябва да се съпътства от свобода на изразяване, включително правото на всеки човек да получава и предава информация³;

4.1.2. Принципите в (4.1.) и в (4.1.1.) имат еднаква тежест. От съда, който гледа делото, зависи как да се намери баланс между свободния достъп до съдебната зала и защитата на другите права, посочени в Конвенцията, при положение, като се има предвид, че публичният характер на съдебните заседания неизбежно води до нарушаване, в известна степен, на задължението да се зачита личният и семейният живот;

---

³ Свободата на изразяване е уредена в член 10 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

В съответствие с член 6 от Европейската конвенция за правата на човека: "пресата и публиката могат да бъдат отстранявани по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на нравствеността, обществената и националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните лица или за защита на личния живот на страните по делото или ако съдът счете това за извънредно необходимо в случаите, в които поради специални обстоятелства публичността би нанесла вреда на интересите на правосъдието". По принцип, това са същите основания, на които свободата на изразяване може да бъде ограничена, както е предвидено в член 10 от Конвенцията, Фактори, които са от значение при вземането на решение дали да се ограничи или забрани достъпа до съдебната зала: правото на страните в производството на зачитане на личния и семейния живот; поддържане на реда в съда; националната сигурност; естеството на делото (наказателно, гражданско или административно); правото на всеки човек на справедлив съдебен процес; презумпцията за невиновност; фактът, че страните се влияят от присъствието на медиите, особено на аудиовизуалните медии; необходимост съдебната власт да функционира правилно; авторитетът, независимостта и безпристрастността на съдията.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4.2. Заседанията трябва да бъдат достъпни за всички, включително и за медиите. Въпреки това, съдът трябва да прецени, в зависимост от случая, дали достъпът на обществеността до съдебната зала трябва да бъде ограничен или отказан. Председателят на състава има право да налага забрани или ограничения в зависимост от характера на висящото дело. Ако председателят на съдийския състав реши да откаже достъп на обществеността и на представителите на средствата за масова информация до съдебната зала по време на заседанието, той е длъжен във всички случаи да оповести причините за това си решение;

4.3. Ако присъстващите лица надхвърлят капацитета на съдебната зала, председателят на състава може да реши да ограничи достъпа. Независимо по какъв критерий се решава кой може и кой не може да присъства на съдебно заседание, в съдебната зала трябва да останат и няколко представители на медиите.

5. Общи правила за присъствието на медиите в съда и достъпа им до съдебни заседания

5.1. Публичните съдебни заседания винаги са достъпни за журналисти без технически средства за запис;

5.2. Съдебните заседания са закрити (непублични), когато това е предвидено по закон или всеки път, когато председателят на състава е обявил, че заседанието е закрито, като е посочил основанията на закона;

5.3. В съдебната зала може да се заснема филм, да се правят снимки и аудиозаписи само със съгласието на председателя на съдийския състав. Фоторепортерите и радио- и телевизионните екипи трябва предварително да поискат съгласие за достъп до съдебната зала (препоръчително 24 часа преди заседанието) от службата за информация и връзки с обществеността на съда, като трябва да се посочат случаите, за които те желаят да направят записи⁴;

---

⁴В съответствие с член 6 от Европейската конвенция за правата на човека: "пресата и публиката могат да бъдат отстранявани по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на нравствеността, обществената и националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните лица или за защита на личния живот на страните по делото или ако съдът счете това за извънредно необходимо в случаите, в които поради специални обстоятелства публичността

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5.3.1. Ако им бъде предоставен достъп до съдебната зала, представителите на медиите имат право да направят видео- и аудиозаписи по време на съдебното заседание със съгласието на председателя на съдийския състав на един или няколко от следните моменти: съдийският състав влиза в залата, председателят на съдийския състав открива заседанието – не повече от 2-3 мин. Председателят на съдийския състав решава до каква степен средствата за масова информация могат да записват и други части от съдебното заседание, различни от горепосочените. Относно горепосочените ситуации, председателят на съдийския състав е длъжен да попита съдебните заседатели, секретаря, страните по делата, вещите лица и преводачите дали не възразяват да се прави запис на одобрените моменти. Тези моменти, срещу които едно от лицата, посочени в този параграф, е възразило, не могат да бъдат записвани;

5.3.2. Не е позволено съдебните заседания да се излъчват на живо;

5.3.3. Не се разрешава да се излъчват записи или изображения, получени без съгласието на председателя на съдийския състав. В случай на нарушаване на тази забрана следва да се уведоми Съвета за електронни медии /СЕМ/;

5.3.4. Препоръчително е видео- и аудиозаписите, както и фотографирането да става от едно и също положение. Съдът може да постави условие как конкретно да бъдат подредени в съдебната зала, за да се гарантира добра институционална атмосфера. С оглед нормално протичане на производството, съдът има право да реши, че допуска само ограничен брой телевизионни екипи, по реда на постъпилите заявки;

5.3.5. Ако представителите на средствата за масова информация не са допуснати в съдебната зала, фоторепортерите имат възможност да правят снимки, а снимачни екипи имат право да снимат преди началото на съдебното заседание, ако е постигнато предварително съгласие и разрешение за снимане от всички посочени в 5.3.1. страни;

5.3.6. Представителите на средствата за масова информация имат право да правят записи извън съдебната зала на места в сградата на съда, които изрично са определени за тази цел от председателя на съда чрез службата за информация и връзки с обществеността.

би нанесла вреда на интересите на правосъдието". По принцип, това са същите основания, на които свободата на изразяване може да бъде ограничена, както е предвидено в член 10 от Конвенцията, въпреки че и тук "авторитетът и безпристрастността на съдебната власт", се споменават като отделни основания за ограничение".

16

Този документ е създаден в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“, договор №К13-15-1/04.12.2013 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6. Специфични правила за излъчването на образи/изображения на страните, свидетелите и другите участници в съдебното заседание

6.1. Страните, свидетелите и другите участници в съдебното заседание може да се появяват в аудио- и видеозаписи, само след одобрение от страна на съдийския състав и само при условие, че не са подали възражение срещу това⁵. Освен това по наказателни дела засегнатите лица не могат да бъдат снимани без тяхното съгласие, тъй като по дефиниция те са уязвими участници в съдебното производство;

6.2. По време на съдебния процес председателят на състава има право изрично да забрани публикуването или излъчването, чрез пресата или електронните медии, на текстове, рисунки, снимки или изображения, за които се допуска, че може да разкрият самоличността на засегнатото лице, на цивилни лица, или на свидетели;

6.2.1. Мярката, посочена в алинея (6.2.), следва да бъде съобщена на представителите на средствата за масова информация и на обществеността от експерта „Връзки с обществеността“ на съда. Той следва да предприеме всички необходими мерки да се публикува съобщение за медиите в този смисъл на интернет страницата на съда. Съобщението за пресата трябва да съдържа номера на делото, срока, за който е предписана мярката, и забранените действия;

6.2.2. Ако мярката, посочена в алинея (6.2.1.) е предписана във връзка със съдебното заседание, присъстващите в съда представители на средствата за масова информация имат задължението да се съобразят с нея и да не предоставят на други журналисти материали, чието разпространение е забранено.

---

⁵ Основният принцип в наказателното право е, че дадено лице се счита за невинно до доказване на неговата вина с влязла в сила присъда (презумпцията за невиновност). Ако има разрешение свободно да се разпространяват записи, направени по време на заседание, които могат да помогнат да се идентифицира обвиняемият, преди да бъде произнесена присъдата, това може да предхожда произнасянето на решението. Съществува риск в случай, че съдът постанови оправдателна присъда, замесеното лице вече да е осъдено от общественото мнение, на базата на снимки от медиите. Ето защо, и на този етап е приложимо правото на справедлив съдебен процес.

По време на съдебното заседание стават известни данни, които са от личен характер. Ето защо, за да се защити личният и семейният живот на жертвите на престъпления, не е позволено против волята им да се правят записи, в които фигурират.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

7. Правила за писмени заявки от медиите във връзка с информация от обществен интерес от съдебни заседания по наказателни производства

7.1. Делата се гледат публично, освен когато законът предвижда друго. На етап съдебно производство представителите на медиите имат по-широк достъп до информация от обществен интерес, която произлиза от наказателни дела, отколкото на досъдебната фаза;

7.2. Предоставянето на информация от обществен интерес в съдебната фаза може да бъде ограничено в името на морала, на обществения ред или националната сигурност, когато го изискват интересите на непълнолетни лица или с цел защита на личния живот на страните или на други лица. Правото на свободен достъп до информация от обществен интерес може да бъде ограничено и когато при специални обстоятелства съдът счита, че публичността би могла да навреди на интересите на правосъдието;

7.3. По искане на представителите на медиите може да се предостави информация за определената дата на първото съдебно заседание и за следващите дати, за етапа на делото. Предоставя се информация за хода на съдебното следствие, прения, произнасяне, за разпоредените от съда действия по време на заседанията - допускане или получаване на експертиза, разпит на страни и свидетели, произнесени решения;

7.4. Представителите на средствата за масова информация могат да се запознаят с материалите по висящи дела в съда, със съгласието на председателя на съдийския състав, спазвайки реда на заявките и мерките, предназначени да гарантират целостта на документите и то само до степен, до която е възможно да бъдат предоставени. Тези заявки подлежат на одобрение от ПР експерта на съда, който следва да се консултира с председателя на състава или, в негово отсъствие, с председателя на съда;

7.4.1. На представителите на медиите може да се откаже достъп до материалите по делото въз основа на изключенията в 7.2., и отказът трябва да бъде мотивиран;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

7.4.2. След датата на първото съдебно заседание може да се предостави на медиите копие от обвинителния акт при условие, че личните данни са защитени;

7.4.3. Представителите на средствата за масова информация нямат достъп до материалите, които се отнасят до дела, които са или се гледат при закрити врати, както и до дела, в които се съдържа класифицирана информация. На представителите на медиите не може да се предоставят копия от документите и постановените решения по тези дела;

7.5. Представителите на средствата за масова информация нямат право да ползват материали по дело, което съдържа класифицирана информация.

7.6. Във връзка с дела, по които има постановени влезли в сила присъди, заявленията за достъп до материалите по делото и за предоставяне на копия от документи от тях се одобряват от ПР експерта на съда/говорителя, след съгласуване с председателя на съда, където са архивирани материалите.

VII. ПРАВИЛА, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ГРАЖДАНСКОТО ПРОИЗВОДСТВО В ШИРОК СМСЪЛ

1. Общи правила

1.1. По време на гражданско производство, тъй като спорът засяга само отношения между страните, общественият характер на информацията, получена от съдебната дейност, е не толкова очевиден и затова не е от такъв интерес за обществеността. Ето защо правото на неприкосновеност на личния и на семейния живот може да доведе до по-значително ограничение на достъпа на представителите на медиите до такава информация;

1.2. В административни процеси и при дребни нарушения, както и в други случаи, към които има обществен интерес, представителите на средствата за масова информация, при поискване, имат право на достъп до материалите и могат да получат копия от тях. В съответствие с разпоредбите на (1.1.) достъпът до материалите и предоставянето на копия от документи и решения

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

по други преписки е ограничено и заявките от страна на представители на средствата за масова информация се разглеждат и преценяват много стриктно;

1.2.1. Докато не се определи датата на следващото съдебно заседание, представителите на средствата за масова информация нямат достъп до заведените по делото документи;

VIII. ФУНКЦИИ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГОВОРИТЕЛЯ/ЕКСПЕРТ „ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА“

1. **Функцията на говорителя/експерта „Връзки с обществеността“** в органите на СВ като публични институции е много отговорна. Той играе ролята на публичен представител на институцията, на **комуникационен интерфейс**, който разпространява и получава съобщения (обмен на информация), между институцията и обществото, чрез медиите. В това си качество говорителят/експертът „Връзки с обществеността“ управлява процесите, чрез които:

- общественото мнение бива информирано служебно или по собствена инициатива за дейността, ролята и задълженията на институцията;
- на журналистите се предоставя информация и други релевантни документи по прозрачен и недискриминиращ начин при поискване в съответствие със ЗСВ и чл. 73 и 74 от ПАС, на Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 8 от 28.01.2014 г. на официалния служебен сайт или по установения чрез запитването начин. Прокуратурата изпълнява тази дейност в съответствие с Раздел V, т. 1 – до т. 4 на Медийна стратегия на ВКП и на Инструкция за работата и взаимодействието на ПРБ с медиите;
- се допринася за управлението на кризисни ситуации;
- се предвижда постоянно подобряване на общественото разбиране за дейността на органите на СВ и на обществената репутация на институциите в нея, за повишаване на общественото доверие в социалната значимост на съдебната система;
- лицата, отговорни за вземането на решенията в институцията, биват информирани незабавно, точно и пълно, за критичните сигнали, получени чрез медиите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

С оглед на тези отговорности, експертът „Връзки с обществеността“ на съда/говорителят на прокуратурата е подчинен пряко и непосредствено на ръководителя на институцията.

Изявленията на говорителя, особено публичните, представляват **официалната гледна точка на институцията**. От това следва, че всяка негова грешка може да стане обществено достояние и евентуално да навреди на репутацията на институцията.

2. Профил на ефективния говорител/експерт „Връзки с обществеността“

Тъй като говорителят носи особена отговорност за поддържането на регламентиран, постоянен и съгласуван диалог с представителите на медиите, то е необходимо той да притежава теоретични познания по въпросите на комуникациите, както и подходящи умения и личностни качества за добро общуване, които да развива.

Говорителят трябва:

- да познава много добре начина на организация и функциите на институцията, която представлява, дейността и специфичните характеристики на всеки отдел в нея;
- да разполага с необходим капацитет и способности, за да представя по достъпен начин информацията за дейността на институцията и да адаптира на разбираем за обществеността език правния изказ и/или професионалния жаргон, характерен за съответната област на дейност;
- да е в състояние да разбира, а понякога да предвижда очакванията на представителите на медиите и възможните последствия от изявленията, за да структурира ефективно и обосновано своите отговори;
- да отговаря обективно, пълно, уверено и категорично на въпросите на представителите на медиите. Това изисква наличие на пълна документация и владение на спецификата на дейност на институцията (грешна или непълна информация може да породви чувство на неудовлетвореност и враждебност сред журналистите, а това може да доведе до създаване на отрицателно обществено мнение). Колективният

21

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

тон или уклончивите отговори могат да доведат до спекулативно, изкривено и дори тенденциозно използване на посланието;

- да се въздържа от реакции от типа „без коментар“. Ако говорителят не разполага с всички елементи от информацията, позволяващи му да формулира отговор на въпроса, много по-добре е откровено да признае това, като незабавно посочи, че ще събере необходимата информация (данни) и при първа възможност ще предостави искания отговор; Ако не може да бъде даден обективен отговор на даден въпрос, по съображения, че съществува законова императивна забрана (обявено е, че делото се гледа при закрити врати, има забрана за предоставяне на информация или данни от личен характер), се препоръчва говорителят да обясни, че не е упълномощен да отговори на съответния въпрос и да се позове на текстовете от закона, забраняващи формулирането на публичен отговор;
- като взема предвид презумпцията за невинност да не съобщава информация, която може да предизвика предубеждение в медиите. Не изразява лични мнения, независимо от това, че могат да бъдат потвърдени на по-късен етап;
- да не влиза в полемика с журналистите, да остане уравновесен, спокоен, с насочено внимание, търпелив и на разположение;
- да координира дейността на комуникационната структура, да участва при изготвяне на материали, съобщения или изявления за медиите, както и при всички предназначени за средствата за масова информация материали, издадени от институцията;
- да бъде „телегеничен“ (да изглежда добре на екран), да няма говорни дефекти, да бъде личност, която вдъхва доверие, уравновесеност и спокойствие, да има приятен глас, уравновесена интонация и ясно произношение, да познава „езика на жестовете“ – като ги използва, за да подчертае и подкрепи идеите на изпращаните послания – да има добро присъствие на духа, да знае как да създаде еднакви взаимоотношения на добро сътрудничество с всички представители на медиите;
- да показва готовност да предостави на представителите на медиите исканата от тях информация;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- да умее да възпита в хода на взаимоотношенията си с представителите на медиите чувство на отговорност и уважение към собствената си личност. При комуникацията с представителите на медиите е препоръчително те да бъдат помолени да изпращат исканията си за информация по електронна поща, които да бъдат решавани в рамките на работното време. Основани на слухове или предположения новини, които са публикувани, поради невъзможност да се влезе във връзка с говорителя, или защото той не е искал да изрази мнението си под претекст, че не е „в работно време“, могат да бъдат възприети негативно от общественото мнение. Дори говорителят в последствие да изпрати „право на отговор“ или обяснения, те обикновено остават незабелязани, защото получателят, „ползвателят“ на информацията вече си е създад мнение. Говорителят трябва да има предвид факта, че **от значение е първото впечатление.**

IX. КОМУНИКАЦИОННИ КАНАЛИ И ИНСТРУМЕНТИ

1. СЪОБЩЕНИЕ ЗА ПРЕСАТА /ПРЕССЪОБЩЕНИЕ/. Общи изисквания

1.1. Прессъобщението е публичният документ, с който институцията поставя определена тема в общественото пространство, посредством медиите или информира за обща/конкретна ситуация от текущата дейност на институцията, която представлява интерес за обществото;

1.2. То трябва да бъде изготвено само на една тема/събитие. При наличие на няколко относително едновременни теми, които трябва да бъдат транслирани чрез съобщение за пресата, трябва да се изготви отделно съобщение за всяка тема, за да се избегнат объркване или смесване на различните послания, които може неволно да се припокриват;

1.3. Прессъобщението трябва да съдържа ясен отговор на следните въпроси: **кой, какво, къде, кога, защо/с каква цел.** Поредността на отговорите може да е различна в зависимост от това кое според ръководството на институцията и говорителя е най-важното, което трябва да бъде подчертано в съобщението, кой е двигателят (инициаторът, действието/събитието, мястото, часът или мотивът);

1.4. Стилът на съобщението трябва да бъде ясен, с възможно най-къси фрази (дългите, сложни изречения пречат на разбирането на посланието), информацията от обществен интерес трябва се представя на достъпен,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

разбираем език, като се избягва специфичната правна терминология или професионалния жаргон;

1.5. Съобщението за пресата трябва да е с обем не повече от страница – страница и половина, тъй като наборното поле на печатните медии или времето за излъчване на аудио-видео материал, което редакциите отделят за съобщение, рядко съответства на обема на изпратения текст. Обикновено 5-10 реда или 10-30 секунди /за ефирните медии/ са достатъчни за редакционно резюме на съобщението. По принцип само информационните агенции предават изцяло текста на съобщенията за пресата;

1.6. При установяването на тема и/или обща конкретна ситуация комуникационната структура се заема с изготвянето на прессъобщението. След приложение на утвърдения механизъм за вътрешна комуникация и съгласуване на действията на ПР експерта/говорителя, се пристъпва към публикуване на съобщението.

Видове съобщения

Съобщения за конкурси, кадрови промени и назначения, както и за текущи дейности и действия на ВСС

Прессъобщенията на ДПКП при ВСС включват информация за акта на ВСС, с който се обявяват процедури за конкурси, за назначаване или преназначаване на съдии/прокурори; законовите разпоредби, регламентиращи съответните процедури; кратка професионална биография на магистрата. След провеждане на конкурсите и резюме от защитени концепции. Публикациите са на интернет страницата на ВСС и на Facebook страницата на Съвета.

След провеждане на конкурс и избор на ръководители на органи на СВ, регионалните комуникационни структури, чрез ПР експерта на съда/говорителя на прокуратура, организират дейности (прессъобщения, пресконференция, медийни изяви) по публичното презентиране на новоизбрания ръководител.

Съобщенията за планирани и осъществени дейности, проекти и действия на ВСС, свързани с управлението на органите на СВ, се изготвят от ДПКП в сътрудничество с КПК или с други дирекции във ВСС, които генерират събития или дейности, и се публикуват на интернет страницата на ВСС и на Facebook страницата на Съвета.

Изготвяне и предоставяне на статистически данни от органите на СВ

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Предоставянето на статистически данни на журналистите е подходяща форма за популяризиране и онагледяване на резултатите от дейността на правораздавателните институции. При проявен интерес от страна на медиите могат да бъдат оповестени данни от статистическите формуляри, изготвени съгласно чл. 138 от ПАС. Може да бъде предоставена информация за:

- брой дела, постъпили за решаване през съответния период/образувани преписки;
- брой решени дела през периода;
- среднестатистическа натовареност на отделния магистрат;
- брой постъпили жалби за бавност по чл. 217а от ГПК;
- брой и вид проекти, програми и инициативи, в които съдът е участвал;
- брой преминати обучения от магистрати и съдебни служители за определен период, теми на обученията;
- брой граждани – потребители на Интернет страницата на институцията.

Други прессъобщения (работа по проекти, нововъведения, участие в семинари и конференции, срещи и посещения и др.)

Съобщението трябва да съдържа ключови думи и послания, подчертаващи значимостта на съответното събитие, с оглед подобряване работата на институцията с гражданите, професионалното израстване на магистрати и служители, перспективите за развитие на институцията.

Специфични изисквания за прессъобщенията:

ЗА СЪДА:

Съобщения за насрочени за разглеждане дела

Практиката показва, че наказателните дела от общ характер представляват в най-голяма степен обществен интерес. На тях следва да се дава широка публичност, за да се реализира пълноценно генералната превенция, прокламирана в чл. 36, ал. 1 от НК, а именно: „да се въздейства възпитателно и предупредително върху другите членове на обществото“. В случаите, когато подсъдимият е оправдан, е наложително да се даде

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

публичност на оправдателната присъда, за да се възстанови общественото доверие към конкретното лице.

Обществен интерес могат да представляват и наказателни дела от частен характер, както и някои административни или граждански дела. Информация за насрочени дела се оповестява в позволените от закона рамки, когато:

- по преценка на съдията докладчик е налице обществен интерес и информация по делото следва да стане достояние на по-широк кръг от граждани (например: страни по делото са държавни институции, популярни личности или юридически лица и от изхода на съдебния спор са заинтересовани различни обществени слоеве);
- определена медиа/репортер следят и отразяват развитието на конкретен съдебен спор;
- налице е подчертан интерес от страна на медиите и гражданите към определен правен казус.

Прессъобщенията за насрочени дела съдържат информация за това пред кой съд се разглежда делото, датата и началния час на съдебното заседание, страните по делото (без да се идентифицират конкретно физическите лица) и:

- за НОХД – предявено на подсъдимите обвинение въз основа на обвинителния акт, предвидено от закона наказание;
- за наказателни дела от частен характер – обвинението по тъжбата на частния тъжител, предвидено от закона наказание;
- за въззивни дела – кой обжалва или протестира първоинстанционния съдебен акт (решение, присъда, определение) и на какво основание; резюме на диспозитива на обжалвания съдебен акт;
- за граждански дела – ищец, ответник, предмет на спора.

Съобщения с информация за хода на делото

Представители на медиите могат да присъстват при разглеждане на дела при открити врата. Твърде често журналистите не разполагат с необходимото време за това и не притежават специфичните познания, които да им позволят

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

да вникнат в съдържанието, нюансите и правните последици от процесуалното поведение на страните по делото. Поради това не винаги е възможно да се направят обективни изводи за развитието на делото и необходимостта от извършване на определени процесуални действия.

Затова е от особена важност точното изясняване на причините за отлагане на съответното дело. Редица публикации в пресата създават внушения за бавност, мудност на съдебните процеси (“за пореден път съдът отложи”, “отново съдът отложи” и т.н.). Изясняването и популяризирането на обективните причини за отлагане на делата, от една страна е начин да се посочи истинският “виновник” за забавяне на съдопроизводството, а от друга – предоставя възможност на гражданите да се запознаят по-добре с процесуалните норми.

С оглед информиране на обществеността за действителните причини за отлагане на делата, при изготвяне на прессъобщение с такова съдържание е необходимо точно да се посочат законовите разпоредби, на основание на които съдът е длъжен да отложи разглеждането на делото и да насрочи ново съдебно заседание (с курсив се цитира текста от закона).

Прессъобщения за постановени съдебни актове

Съобщението съдържа информация от диспозитива на постановената присъда, решение или определение. Посочва се в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване или протестиране съответният съдебен акт. Може да се цитира и текста на закона, въз основа на който е постановен той.

При изготвяне на съобщения за приключили административни и граждански дела, наред с информацията от диспозитива, накратко могат да бъдат представени становищата на страните и техните процесуални представители и както и някои подробности от обстоятелствената част на постановения акт, след предварително съгласуване със съдията докладчик, с оглед охраняване интересите на гражданите.

За повече яснота и при проявен интерес от страна на медиите, по наказателни дела, текстът може да бъде допълнен с кратка информация за искането на прокуратурата, становището на гражданския ищец и частен обвинител (ако има такъв), тезата на защитата и подсъдимия.

Предоставянето на възможност журналистите да се запознаят с мотивите към дадено съдебно решение би съдействало за повишаване на доверието в правораздавателните институции и би доказало, че съдът

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

постановява съдебните си актове на базата на предоставените доказателства, въз основа на закона и вътрешното си убеждение. Това е полезна за съдебните репортери информация и с оглед на по-задълбоченото познаване от тяхна страна на материалните и процесуални закони. Определен казус може да представлява обществен интерес продължително време, което обуславя необходимостта медиите да изясняват постфактум аргументите за постановяване на съответния съдебен акт.

За да бъдат спазени разпоредбите относно достъпа до делата, журналистите могат да се запознаят с мотивите на съда при постановяване на определен съдебен акт, след разрешение от съдията, който ги е изготвил.

ЗА ПРОКУРАТУРАТА:

Прессъобщение по конкретен повод се изработва от говорителя на прокуратурата, въз основа на наличните данни и съобразно закона.

Тези данни се предоставят, при поискване на говорителя и след преценка от наблюдаващия прокурор.

Говорителят преценява, какъв обем информация следва да бъде предоставен на обществото, съобразно закона, задачите и принципите на Медийната стратегия и становището на наблюдаващия прокурор.

Текстът на прессъобщението се изпраща по електронен път на e-mail адреса на отдел „Връзки с обществеността“ в Администрацията на главния прокурор, съгласува се с говорителя на главния прокурор и по негово указание се публикува на сайта на прокуратурата.

Отказ за даване на информация се прави за:

- факти, обстоятелства и данни по преписки и досъдебни производства, за които информацията е държавна или друга защитена от закона тайна – служебна тайна (съгл. чл. 136, ал. 2 на ЗСВ) или противоречи на разпоредби за поверителност на информацията;
- в случай, че даването на информация и огласяването на сведения ще осуетят, застрашат, затруднят или дори само ще забавят работата по разследването.

Резервираност:

28

Този документ е създаден в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“, договор №К13-15-1/04.12.2013 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- да не се излагат или унижават засегнатите лица – факти от личния живот на гражданите, обстоятелства, увреждащи интересите на лицата и тяхната репутация;
- да не се назовават, без да е необходимо, имената на гражданите или данни, които биха спомогнали за разкриване на самоличността им;
- при непълнолетните лица имена не се посочват;
- по правило, снимки не се предоставят.

Ограничения в съдържанието на информацията, предоставяна от прокуратурата:

- предоставяне на информация само относно това, на каква фаза е разследването;
- не се правят прогнози за изхода на разследването;
- не се дават оценки на доказателствения материал;
- при даване на информация се съблюдава принципът за пропорционалност и за невиновност;
- недопустими са изявления, които биха оставили впечатление за политическа ангажираност или пристрастност.

Свободно предоставяне на информация от прокуратурата:

- подробности от престъплението – кога, какво деяние, с какви последици и пострадали е извършено;
- размер на причинените щети;
- механизъм на деянието (с цел предотвратяване на други възможни жертви);
- предполагаема продължителност на делото до неговото приключване.

Технология за разпространение на прессъобщението. Общи изисквания

2.1. Ако се използват материали, предложени от други отдели на институцията, за да бъдат предоставени за обществено достояние или за публикуване, те се предоставят на ПР експерта/говорителя за анализ. Той ги анализира, ако е необходимо адаптира езика, за да бъде разбираем и достъпен, и оценява дали предложеният материал е подходящ като тема на съобщение за пресата или може да е част от друг комуникационен инструмент;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2.2. ПР експертът/говорителят определя как проектът на прессъобщение следва да бъде обработен и редактиран, както и кое е основното послание, което трябва да бъде популяризирано;

2.3. След като изготви текста, ПР експертът/говорителят представя съобщението за пресата за одобрение и приемане от ръководството на институцията (или ако има утвърдени други вътрешни правила), за да бъде разпространено на медиите и публикувано в уебсайта на институцията;

2.4. След преценка и ако е наличен изключителен обществен интерес, комуникационните структури в съдилищата и прокуратурата могат да изпратят съобщението на ВСС, за да бъде публикувано в уебсайта на Съвета;

2.5. Съобщение за пресата трябва да се изпрати до **всички** редакции на печатните ежедневници, до онлайн изданията и радио. и телевизионните станции, както и до информационните агенции, без каквато и да е дискриминация и доколкото е възможно в рамките на един и същ времеви интервал;

2.6. След излъчването на съобщението комуникационната структура следи излъчването му от медиите в рамките на текущата дейност по преглед на печата.

Всички писмени материали, изготвени в резултат на дейността на комуникационна структура, които следва да бъдат изпратени на медиите, преминават през горепосочените стъпки.

2. ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА МЕДИИТЕ

Анализът на обстоятелства във връзка с журналистическа публикация или материал, излъчен от ефирни медии, се извършва от ръководството на институцията, заедно с ПР експерта/говорителя. Той може да доведе до заключението, че от гледна точка на интересите или авторитета на институцията, или в отговор на обществен интерес, е целесъобразно да се организира **брифинг** или да се публикува **изявление за медиите** по този повод.

2.1. Организационните стъпки на изявление за медиите предполагат:

- Вземане на решение за изявление за пресата;
- Установяване на темата/предмета, който следва да бъде главния обект на изявлението;
- Изготвяне на схематичен текст на изявлението с подчертаване на основното послание (може да има вторични послания, които, обаче, не

30

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

трябва да отклоняват вниманието на представителите на медиите от основното послание);

- Нанасяне на поправки, внасяне на евентуално поискани изменения и придаване на окончателна форма на изявлението за медиите;
- Одобряване на окончателния текст от ръководството на институцията;
- Размножаване на текста на изявлението за медиите в необходимия брой екземпляри в зависимост от прогнозния брой участници, ако се организира брифинг;
- Определяне на лице, което ще потвърди изявлението за пресата: това може да бъде ръководителят на съда/прокуратурата, говорителят или друго лице от ръководството;
- Раздаване на текста на изявлението на всички участници в брифинга/пресконференцията в края на представянето му пред медиите.

2.2. В зависимост от обстоятелствата, изявлението за медиите може да има **изпреварващ характер** (представяне на представляващи интерес събития, които се предвижда да се проведат под егидата на институцията), или **пояснителен характер** (представяне на събития, които вече са се случили или са в пълен ход в рамките на институцията, или могат да имат пряко отражение върху нейната дейност, включително върху нейната репутация в очите на обществеността).

2.3. Продължителността на брифинга, в хода на който се представя изявлението за медиите, следва да не е повече от 10-20 минути.

Технология. Указания за правене на ИЗЯВЛЕНИЯ:

По принцип по време на представянето на изявление за медиите не се приема да бъдат задавани въпроси от представителите на средствата за масово осведомяване. Обяснението за тази препоръка е, че някои от акредитираните медии може да се интересуват от напълно различни теми, които, поради отговорите, които се изискват от лицето, представящо изявлението за пресата, може да отвлекат вниманието на присъстващите от целта на изявлението за медиите.

Друг вариант на изявление представлява кратко **изявление** от **официален** представител на съда/прокуратурата. Това по принцип е ръководителят на институцията – ВСС или съд, или говорителят на прокуратурата. Изявлението е по определена тема, която може да представлява интерес за обществото. Такива **изявления** могат да бъдат направени **по телефона (не се препоръчва)**, на живо или като

31

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

аудиовизуален запис, направен в институцията. Аудиозаписът с изявлението е редно да бъде публикуван, достъпен и на уебсайта на институцията. При поискване от радио или телевизионните станции, изявления **по телефона или участие в медийна изява** могат да бъдат направени от официалния представител на институцията и на места извън седалището ѝ, особено когато това става в извънработно време.

Ако ръководителят на институцията желае по собствена инициатива и в интерес на авторитета и независимостта на институцията да изрази позиция или да направи изявление „на живо“ в медиа, то той акцентира върху основното послание, на възможно най-достъпен и разбираем език. Без дълги фрази или сложни изречения. Да се избягва доколкото е възможно употребата на специализирани правни термини, които може да изискват „превод“ на ежедневния, разговорен език. **Правещият изявление от името на институция от органите на СВ трябва да е запознат предварително и винаги да държи сметка за нивото на слушащата/гледаща аудитория, представлявана от „масовия слушател/зрител“.**

При предварително записани аудиовизуални изявления за пресата е задължително говорителят или другите представители на институцията да не създават у зрителите усещане за напрежение, избягване на темата или несигурност. Да се стремят да заемат естествена позиция на тялото, която следва да създаде впечатление за самоконтрол, сътрудничество с репортера (и по подразбиране със зрителя, на когото всъщност говорят) и също „спонтанност“ на речта, дори да е подготвена предварително.

Не се препоръчва на представителите на съдилищата или прокуратурата да записват на аудиовизуален носител изявления извън седалищата на институциите – на улицата, на обществено място или на друго място извън институциите. За да се избегнат такива нежелани ситуации е желателно във ВСС и в органите на СВ да има специално създадени помещения, предназначени за медийни изяви, в които следва да бъдат експонирани символите на държавността и на институцията.

3. ПРАВО НА ОТГОВОР

Правото на отговор и правото на поправка са компоненти на правото на информация.

Целта на упражняването на правото на отговор и правото на поправка е да се информира правилно и обективно обществеността и потребителя на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

информацията. Обществото има право да познава позицията на всички страни, за да си състави правилно и цялостно мнение.

Правото на отговор и правото на поправка произтичат от член 12 от Всеобщата декларация за права на човека. Същата разпоредба се съдържа и в член 17 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. С оглед **спазването на правата или репутацията на другите**, в член 19 от тази конвенция се посочва, че свободата на словото може да бъде предмет на известни **ограничения**, които обаче трябва да бъдат изрично установени със закон.

Правото на отговор трябва да се разглежда и от морална, съответно юридическа гледна точка. По принцип всяко лице (физическо лице, частно правно или публично правно юридическо лице), което смята, че неговата репутация е уронена от излъчването на неправилни, непълни, предубедени или лъжливи твърдения, има право на отговор. От правна гледна точка спазването на правото на отговор е задължение, чието нарушаване може да има правни последици.

Правото на отговор в сферата на радиото и телевизията е предвидено в член 14 от Закона за радиото и телевизията.

В дейността на пресата, поради конкуренцията, медиите може понякога да се обръщат към „поверителни източници“, повече или по-малко запознати с дейността на съдилищата и прокуратурата, от които могат да получат погрешна, лъжлива, подвеждаща информация, която може да навреди на правосъдието чрез опитите да опетни дейността на институциите, да подкопае независимостта и да дискредитира професионалната репутация на някои магистрати, като подведе и манипулира общественото мнение.

Поради това е възможно, дори когато представителите на медиите действат добросъвестно, ако подхождат непрофесионално към съответната информация, без да проверят внимателно достоверността на източниците и степента на истинност, да нарушат качеството на предоставената информация.

В етичните и професионални правила на медиите се посочва, че:

- а) Всяка новина/информация трябва непременно да бъде проверена от още два различни източника, които следва да потвърдят първичния източник; ако новината/информацията не е потвърдена, препоръчително е журналистът да не продължава по-нататък с опитите си за съмнителна публицистика;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- b) Ако новината/информацията се отнася до две или повече действащи лица, задължително е да се влезе във връзка с всички участници, да се регистрират безпристрастно всички гледни точки на всички страни, особено ако техните становища взаимно си противоречат;
- c) В ситуации като тази, посочена в подточка b), е задължително стилът на представяне да бъде неутрален, строго описателен, без субективни подсказки или наклоняване на везните в полза на една от страните.

Възможно е представител на медиите съзнателно да се отклони, дори само от едно от горепосочените правила, и да продължи с опитите за публицистика, основана на източници, които в последствие могат да се окажат недостоверни. Поради това е възможно дейността на правосъдието да бъде представена по некоректен и необективен начин. Така се излага на риск правилното информиране на общественото мнение на основата на сигурни и обективни факти и то може да бъде манипулирано, за да се намали доверието на спорещите страни в акта на справедливост. Възможно е и да се дискредитират определени магистрати чрез атаки и лъжливи обвинения в корупция, некомпетентност и недобросъвестност.

В такива ситуации е задължително комуникационната структура на съдилищата и прокуратурата да реагира **незабавно**, чрез ПР експерта/говорителя, като изготви и излъчи **право на отговор**.

Стилът на право на отговор:

Стилът на правото на отговор трябва да бъде институционален (официален), без „груб тон“, да се избягва отмъстителен и обвинителен тон, или тон на иронично превъзходство по отношение на твърденията в съответния журналистически материал.

Необходимо е всеки елемент от критиката да бъде оборен с обективни, надеждни и проверими аргументи, така че текстът на правото на отговор да не се превърне в списък на отричания, които сами по себе си не биха имали силата да убедят общественото мнение. В същото време правото на отговор не трябва да се превръща в атака, насочена срещу автора на статията или публикувалата я печатна медиа, а отново е необходимо да се насочи вниманието към оборване с аргументи на аспектите, считани за необоснована, безпредметна критика. От тази гледна точка **правото на отговор трябва да се счита за „част“ от диалог, чрез който се дава отговор на гледни точки, основани на неверни или погрешни предпоставки.**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Текстът на правото на отговор не трябва да превишава по обем този на съответния журналистически материал.

Ако публицистичен материал е излъчен от радиотелевизионен оператор, може да се разгледа възможността за изготвяне на аудиовизуален запис на право на отговор като изявление за медиите, представено от лице, определено с решение на ръководителя на съда или прокуратурата. Този вариант няма да бъде предпочетен от ТВ- и радиооператорите и затова е необходимо да се потърси и осигури възможност за право на отговор на засегнатото лице/институция в същия телевизионен или радиоформат и по възможност в същия часови пояс.

Ако обект на медийна атака е магистрат от съд или прокуратура, счита се че той самият има право да поиска незабавно **лично** опровержение в медиата, която го е излъчила. Засегнатият магистрат или институция от органите на СВ може да отправи искане за защита на независимостта, безпристрастността и професионалната репутация до ВСС. Говорителят и комуникационната структура на ВСС могат по искане на магистрата/институцията да предоставят необходимата експертна помощ за евентуалното изготвяне на **право на отговор от негово име**.

Организационните стъпки /процедура/ за упражняването на право на отговор предполагат следното:

- Внимателен анализ на материала от медиата, с подчертаване на цитираните аспекти, които са в противоречие с фактическата истина;
- Ръководителят на съда или прокуратурата взема, заедно с ПР експерта/говорителя, решение за изготвяне на **право на отговор**;
- Скицира се отговор на допуснатите в публикацията/материала грешки, невярната информация или обвиненията, включени в публикувания/излъчен материал. Текстът се пише „огледално” (отговорите/противоречията ще бъдат вмъкнати в същия ред, както грешките или невярната информация);
- Правят се поправки, вмъкват се евентуално поискани изменения и се оформя окончателно проекта на отговор;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Окончателният текст се представя за одобрение от лицата, отговорни за вземането на решенията;
- След одобрението му, отговорът се предава само на медиите, които са излъчили считания за некоректен или клеветнически материал;
- Незабавно след предаването му на медиата, текстът с правото на отговор се публикува в уебсайта на институцията, за да се предотврати пренебрегването му от съответната медия;
- Правото на отговор се изпраща за информация на ВСС, на прокуратурата, с копие и до ВКС;
- ВСС може да публикува съответното **право на отговор** също в уебсайта си;
- Наблюдение на публикацията/излъчването. Архив.

4. ПОЯСНЕНИЕ

Печатна медия може да публикува материал за пресата, съдържащ невярна, некоректна или непълна информация, поради недостатъчна информираност или некомпетентност от страна на автора.

При положение, че добросъвестността на автора не може да бъде поставена под въпрос, институцията, чрез ПР експерта/говорителя, и с одобрението на ръководителя на съда/прокуратурата може да публикува **пояснения** с цел поправка и допълване на представената на обществеността информация.

За разлика от прессъобщението, правото на отговор или изявлението за медиите, **пояснението има пунктуален характер**, факт, който го класифицира в категорията на **правото на поправка** с всички произтичащи от това последствия.

Разликата между **пояснението** и **правото на отговор** се състои в това, че пояснението не е отговор на „част“ от диалог, а по-скоро списък на фактологични или печатни грешки. Аспект, който не намалява по никакъв начин неговата полезност като работен инструмент на ПР експерта/говорителя.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Текстът на поясненията се отнася, с неутрален, безпристрастен тон, строго до аспектите, определени като погрешни, неясни или непълни, без други коментари или оценки на темата, автора или медиата.

5. ИНТЕРАКТИВНА СТАТИЯ

Това е интерактивна, пояснителна статия с възможност за вмъкване на снимки, видео- и хиперлинкове, с цел максимално визуализиране и изчерпателно предоставяне на информация.

Опростена интерактивна статия се постига и при съставяне на обикновено прессъобщение. За улеснение при използване на нововъведението в изготвянето на прессъобщението се добавя, „моля кликнете върху линка, копирайте връзката, или „изтеглете оттук“.

Всяка интерактивна статия трябва да бъде достъпна и на уебстраницата на институцията.

6. ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ

Пресконференцията е най-сложният откъм организационна гледна точка инструмент, с който комуникационните структури реализират планираните дейности. Тя се организира в специални ситуации, когато институцията има намерение да изпрати важно съобщение от голям обществен интерес.

Общи указания:

6.1. Организирането на пресконференция е официалният начин за комуникиране с медиите, който е оправдан, само когато се случва или се планира важно събитие, или темата е от широк обществен интерес. С пресконференцията се цели не само едностранна комуникация с представителите на медиите, но и започване на пряк диалог с тях по зададената тема под формата на въпроси и отговори;

6.2. Пресконференцията да не се бърка с обичайните периодични брифинги за пресата, които се отнасят до текущата дейност на органите на СВ;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.3. Ако няма основателни причини (събития) и нови теми (важни проекти, важни решения, засягащи съществена част от обществото, представяне на важни въпроси, кризисни ситуации и др.), които налагат организирането на пресконференция, за предпочитане е **да не се** организира такава, а да се прибегне към други комуникационни инструменти от посочените по-горе;

6.4. Може да се планира организиране на пресконференция, само ако има положителен отговор на следните въпроси:

- 1) Основният акцент/темата/ достатъчно актуален и общественозначим ли е за обществото, за съда или прокуратурата, за да привлече вниманието на медиите;
- 2) Дейността/темата/, която се предвижда да бъде представена на пресконференция, представлява ли тема от особено значение за съществена част от гражданите (на местно или национално равнище);
- 3) Изисква ли предложеното събитие подробни обяснения, които могат да предизвикат въпроси от журналистите, има ли нова информация или нови становища във връзка с него, които могат да представляват важен интерес от гледна точка на медиите.

6.5. Технология за организиране и провеждане на пресконференция:

Подготовка на пресконференцията:

С изключение на кризисни ситуации, когато може да се организира пресконференция без никаква подготовка, трябва да се изпълнят следните девет стъпки:

- 1) Много ясно установено **послание**, което искаме да предадем чрез пресконференцията;
- 2) **Избор на момента** (дата, ден, час)

Това е един от основните елементи, които може да осигури успеха или провала на пресконференцията. Ако избраният момент се конкурира с други събития, представляващи интерес за медиите, пресконференцията може да се провали. Препоръчителният интервал през седмицата са дните в средата (вторник, сряда и четвъртък), а часовият пояс е между 10.00 – 13.00 ч, така че

38

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

да се остави на журналистите време да подготвят информацията (писане на статии, коментар, подбор на снимки и видео кадри (синхрони) и на звуков фон и т.н.).

При кризисни ситуации тези препоръки не се спазват, а пресконференциите се организират веднага при настъпването на събитието или веднага на следващата сутрин (ако то се е случило през нощта);

3) Определяне на мястото на провеждане

Помещението трябва да бъде избрано според прогнозния брой поканени медии и/или гости. Избраната рамка трябва да съответства на репутацията на институцията от органите на СВ, която имаме намерение да представим. Аудиторията трябва да може ясно да чува от всяко едно място в помещението, евентуално с помощта на усилватели, трябва да се осигури място за радио-и/или телевизионни интервюта след пресконференцията. Ако институцията няма специално помещение за медийни изяви (пресцентър), то се избира такова, което има символи на държавността и на институцията;

4) Изготвяне на списък с гостите

Списъкът с гостите трябва да включва без дискриминация всички журналисти от медиите, акредитирани от комуникационната структура на съдилищата и прокуратурата, независимо дали са централни или регионални медии;

5) Изготвяне и изпращане на поканите до медиите

Поканата трябва да бъде изготвена от ПР експерта/говорителя и подписана от ръководителя на институцията. В текста на поканата се посочват темата, дневния ред на пресконференцията, участниците, датата, мястото и предвидения начален час.

Поканите се изпращат онлайн или по факса. Моментът на изпращане трябва да бъде най-малко 24 часа преди предвидената дата на пресконференцията и не повече от 7 дни преди това. Препоръчително е поканата да бъде изпратена 48-72 часа преди определения час за пресконференцията.

В деня преди пресконференцията ПР експертът/говорителят лично повтаря по телефона поканата не само като знак на внимание, но и за да получи

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

потвърждение за присъствието на представителите на медиите. По целесъобразност, тази покана може да бъде отправена отново като анонс чрез електронните пощи на медиите;

6) Изготвяне на документацията, на (комплекта) материали за медиите (вж. по-долу “комплект материали за медиите”) и **изготвяне на помощни материали** (графики, таблици, диапозитиви, видеокасети, транспаранти и др.)

7) Изготвяне на изказвания и реплики от място и подготовка на представителите на съда или прокуратурата, които ще водят пресконференцията (ръководителят на институцията, говорителят или други лица, определени от ръководството да участват с изказвания и/или реплики от място)

Изказването може да бъде мощно комуникационно средство. То трябва да бъде подготвено, за да бъде чуто, а не четено от участниците. То трябва да бъде адекватно за аудиторията, конкретно като съдържание, да предизвиква реакция, да има добре определена цел и да се вмести в отреденото време;

8) Установяване на списъка - протоколния и на помощния екип (лицата, които ще насочват поканените към мястото на пресконференцията, ще проверяват присъствието им въз основа на списъка на поканените, ще раздават комплект материали за медиите и ще действат като домакини);

9) Проверка на аудио- и видеоапаратурата (усилвател, микрофони, прожектор, звукозаписно устройство и др.)

Тази проверка се извършва не по-рано от 24 часа преди предвидения час за начало на пресконференцията.

Провеждане на пресконференция:

1) Откриване на пресконференцията

В определения час модераторът/водещ/ на пресконференцията, това е ПР експертът/говорителят, приветства гостите, прави кратко встъпително изказване (не повече от 2 минути), представя основните участници и им дава

40

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

думата, за да представят основните теми. Темите се презентират съобразно възприетия подход – чрез изказване, презентация или друга презентационна форма (не повече от 15-25 минути). Лицата, подготвени с реплики от място (не повече от две други лица, всяко по не повече от 3-4 минути);

Основното изказване и вторични реплики от място, които са подчинени на темата на пресконференцията общо не бива да надхвърлят 40 минути.

2) Етап на въпроси и отговори (макс. 20 минути)

Модераторът приканва журналистите да задават въпроси и определя колко въпроса има право да зададе всеки журналист (един или два). Дава думата на журналистите, според реда, в който са изразили намерението си да зададат въпроси, посредници на връзката между основните говорители на пресконференцията и аудиторията, и **не допуска опити за отклоняване от темата** на пресконференцията. **Не е препоръчително** модераторът да се отзове на странични аспекти (въпроси), които евентуално може да възникнат в етапа на задаване на въпроси от журналистите. Модераторът може да се върне към тях поотделно, в разговор със съответния журналист, **едва след края на пресконференцията;**

3) В края на пресконференцията модераторът благодари на всички участници

В края на пресконференция, по искане на журналистите, модераторът може да планира възможност за изявление за електронните медии или интервю с лицата, представяли основната тема на пресконференцията. Тези форми се уточняват предварително с представителите на медиите.

Преглед на реакциите на пресконференцията, разпространени от пресата, онлайн медиите, радиото и телевизията.

Прегледът включва създаване на архив на излъчените материали в медиите, заглавието на материала, авторът, страницата (програмата), кратък откъс от материала. ПР експертът/говорителят може да изготви доклад за оценка на отразяването на пресконференцията в медиите: постигане на целите (напълно, частично, непостигнати). Тези документи представляват досието на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

пресконференцията, което се предава на ръководството на съда/прокуратурата и се съхранява в архива на комуникационната структура.

7. КОМПЛЕКТ МАТЕРИАЛИ ЗА МЕДИИТЕ

Комплектът материали за медиите представя имиджа на институцията и в същото време е начин да се покаже уважение към представителите на средствата за масова информация.

Комплектът материали за пресата се размножава според броя на участниците, плюс няколко резервни копия, и е необходимо да съдържа:

- Поканата за пресконференцията;
- Списък на участниците (основните говорители) – имена, длъжност;
- Резюме на основната тема/и/, представяни на пресконференцията;
- Ако са налични рекламни материали (химикалка, тефтерче с името/логото на институцията).

8. БРИФИНГ

Ефективно средство за формиране и поддържане на диалог с медиите. В него най-често няма предварително обявени теми, нито е необходимо разпращане на предварителни съобщения и покани.

Брифингът не е пресконференция – той е атрактивна форма (особено за електронните медии) за представяне на конкретна работа на институцията. Чрез него се гарантира минимално необходимия стандарт на прозрачност и публичност в дейността на институцията.

Кой участва в брифинга:

- PR експертът на съда/говорителят на прокуратурата;
- Представител на институцията, посочен от ръководителя, или самият той. Това е лицето, което представя актуалните факти, информацията, данните.

Технология:

- Продължителност – от 20 до 30 минути – in brief – накратко;

42

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Провежда се в един и същи час, в предварително определена периодичност (веднъж седмично или на 2 седмици);
- Първоначално се съобщава на медиите графика за провеждане на брифинг и се напомня само първите 1 – 2 седмици. След установяване на практика за даване на брифинги, не е необходима покана или напомняне;
- Допустими са само уточняващи въпроси. Контролът за тях се възлага на ПР експерта или говорителя, който води брифинга;
- Достъп до брифинга имат всички журналисти.

9. ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦА

Съзнавайки важното място на информационните технологии в съвременния свят, органите на СВ трябва да поддържат интернет-страници с разнообразна и полезна за потребителите статична и динамична информация. Гражданите, ползващи този метод за извършване на справки, могат да се информират по-подробно за: съдебния окръг; достъпа до институцията; до информацията и услугите, които предоставя; публикуваната Тарифа № 1 към Закона за държавните такси и широка палитра от статична и динамична информация, полезна за потребителите на съдебно-административни услуги. Интернет-страниците предоставят на гражданите възможност да обогатят своята правна култура и да използват препратките към други полезни сайтове.

Поддържане на „сервизен модул”. По отношение на съдържанието на този модул или какво да се „достъпва” чрез препращане от страниците на институциите от органите на СВ, може да се посочи **неизчерпателно** следната статична и динамична информация:

Статична информация:

- История на институцията, правомощия, район на действие, състав;
- Указател, връзки;
- Бланки, формуляри (с възможност да бъдат подавани по електронен път);
- Тарифите за съдебни такси;
- Етичен кодекс на магистрати и на съдебни служители;
- Единна медийна политика;
- Вътрешни правила;
- Унифицирани правила за поведение в съдебните зали;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Правила за взаимодействие с медиите при отразяване на делата от обществен интерес;
- Текстовете от нормативни и поднормативни актове;
- Декларации по ДПКИ;
- Информацията, предоставяна за правната грамотност на потребителите;
- Решения на ВСС, свързани с дейността на органите на СВ;
- Вещи лица - съдържа обнародвания в "Държавен вестник" списък на специалистите, утвърдени за вещи лица, съгласно разпоредбите на Закона за съдебната власт;
- Съдебни заседатели;
- Съдебни преводачи.

Динамична информация:

- Връзката с ЦУБИПСА, заедно с вътрешните правила за ползването му;
- Информация за конкурси, обществени поръчки;
- Унифицирани канали за „обратна връзка“ - "Обществено мнение", Анкети;
- "Пресцентър - Актуално/Съобщения";
- Правна култура - наличната информация да се допълва с разяснения на основни правни термини. В тази рубрика може да се помести информация за някои важни изменения в материалните и процесуални закони. Текстът трябва да е написан на общодостъпен език и представен чрез конкретни казуси;
- Проекти, инициативи, кампании.

Чрез унифицирани канали за „обратна връзка“ периодично да се изследва общественото мнение за работата на съда. Позицията на гражданите по различни въпроси, касаещи институцията и съдебната система като цяло, може да се идентифицира посредством анкети с предварително зададени отговори и възможност за гласуване. Посочените отговори се обобщават и на сайта се поместват данните от тях, както и последващите действия, предприети от съда за преодоляване на негативни страни в работата на администрацията и за оптимизиране на достъпа на гражданите до услугите, предоставяни от институцията.

10. ИНТЕРВЮТА И УЧАСТИЯ В РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРЕДАВАНИЯ

Общи изисквания:

44

Този документ е създаден в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“, договор №К13-15-1/04.12.2013 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Участието в радио- и телевизионни предавания, даването на интервюта и други медийни изяви на магистратите могат да допринесат в голяма степен за изграждане на реалистична обществена представа за институцията. Авторитетното присъствие на представител на съда/прокуратурата в медийното пространство е предпоставка за повишаване на общественото доверие към работата на правораздавателните органи. По този начин се опровергават твърденията за капсулираност и недостъпност на правораздавателната система, създават се условия за по-точно представяне на спецификата на работа органите на съдебната власт.

При организиране и провеждане на подобни медийни изяви не могат да бъдат пренебрегнати наложените от законовите разпоредби ограничения, но използвайки предоставените им от средствата за масова информация възможности, магистратите могат да съдействат за повишаване правната култура на гражданите, чрез разясняване на принципни юридически въпроси - процесуални срокове, процедури, действащи закони.

Специфични изисквания за използването на този комуникационен канал:

ЗА СЪДА:

Процедура за участия на съдии в интервюта - журналистическите въпроси да бъдат предварително подготвени и писмено представени на пресслужбата на съда.

ПР експертът подготвя предварително интервюирания (участника в предаването) с информация за медиата и журналиста, с когото ще разговаря, за предисторията на разисквания проблем, ако има такава. Преди публикацията или предаването интервюираният се запознава с подготвения текст.

ЗА ПРОКУРАТУРАТА:

Участието на прокурори, които не са говорители, се допуска само след съгласие на говорителя на главния прокурор.

При медийни изяви, под каквато и да е форма, на прокурори, които не са говорители, се изисква изричното им съгласие за участие.

В тези случаи говорителят на главния прокурор или говорителят на съответната прокуратура изрично очертава параметрите на даваната

45

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

информация, съобразно целите, принципите и задачите на Медийната стратегия.

Говорителят на съответната прокуратура или служител в отдел „Връзки с обществеността“ в Администрацията на главния прокурор /когато участието се отнася за прокурори във ВКП/ изисква предварително списък с въпроси по темата, която ще се разисква.

Когато се прави интервю за печатно издание, говорителят на съответната прокуратура или служител в отдел „Връзки с обществеността“ изрично прави уговорка с интервюиращия, преди публикуване на интервюто, да предостави материала на отдела и на интервюираните, с оглед поправка на неточности, двусмислици, неясноти, изглаждане на изказа и пр.

След направените корекции, интервюто се връща на конкретния журналист или медиа за публикуване.

При участия в радио– и телевизионни предавания, говорителят на съответната прокуратура или служител в отдел „Връзки с обществеността“ изрично уговаря и изисква запис на магнитен или друг, годен за възпроизвеждане, носител.

Ако прокурорът желае, говорителят на съответната прокуратура или служител в отдел „Връзки с обществеността“ присъства лично на съответната медийна изява.

При всички медийни изяви трябва да бъдат съблюдавани наложените от закона ограничения, целите, принципите и задачите на Медийната стратегия и етичните норми.

11. НЕФОРМАЛНИ ЛИЧНИ КОНТАКТИ С ЖУРНАЛИСТИ. РАЗГОВОРИ ПО ТЕЛЕФОНА

Общи изисквания:

Работата на органите на СВ, от една страна, и работата на медиите, от друга, са строго специфични дейности, като реализацията на всяка от тях е свързана с императивни изисквания за форма, съдържание, срокове. За установяване на пълноценно сътрудничество между органите на СВ и медиите, е необходимо и двете страни да познаят специфичните за всяка от тях проблеми, задължения, а в някои случаи и технологията им на работа. За да се постигне синхрон в съвместната работа, е необходимо комуникацията между

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

правораздавателните институции и медиите да се осъществява двупосочно и при установени стандарти.

Поддържането на неформални лични контакти между съдии/прокурори и журналисти е от значение както за авторитета на правораздавателните институции, така и за професионалните изяви на репортерите. Личните срещи с представителите на медиите предоставят възможност за обогатяване на правната им култура и е предпоставка за създаване на по-достоверни, по-добре издържани материали, от гледна точка на познаване на законовите норми и юридическата терминология.

По време на неформални срещи с журналисти, работещите в органите на СВ се съобразяват със законовите разпоредби (чл. 136 от Закона за съдебната власт, ПАС и Етичните кодекси на съдиите и на съдебните служители). Допустимо е магистрати да правят разяснения единствено по принципни правни въпроси, които биха помогнали на журналистите да осмислят, да разберат и от там – по-адекватно и обективно да интерпретират въпроси, свързани с дейността на органите на СВ.

12. ПЕРИОДИЧЕН АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА МЕДИЙНОТО ОТРАЗЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ИНСТИТУЦИЯТА. АРХИВ

Ежедневното проследяване на публикациите в медиите и информационния поток в електронните медии спомага за създаването на по-пълна и точна представа за медийното присъствие на органите на СВ. За тази цел:

- ПР експертът/говорителят поддържа архив от публикации в медиите, материали, оповестени в новинарски емисии и предавания на регионални и национални медии, отразяващи работата на конкретни органи на СВ и на съдебната система като цяло;
- Периодично анализът на медийното отразяване се обективира в писмена форма от ПР експертът/говорителят, съпроводен с предложения за последваща работа с медиите (съдържание на предоставяната информация, послания и др.) и се предоставя за съгласуване с ръководителя на институцията;
- Ежегодно се изготвя обобщен писмен анализ, който се представя за обсъждане от съдиите и служителите като база за отправяне на препоръки относно работа с медиите през следващата година;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- **Архивът** на медийното отразяване се води **по рубрики**, свързани със съответните казуси или теми, които медиите отразяват (спомога за яснота относно медийните послания). Прави се архив и **по медии** (спомога да се прецени коректността при отразяване на информацията от конкретната медия). Отделна публикация може да бъде съпътствана с кратък коментар, когато това е необходимо. При публикувано опровержение от страна на институцията, същото се прилага към съответния материал.

Допълнителни указания при некоректно отразяване дейността

НА СЪДА:

- Отговор от страна на съда може да се даде, когато публикацията не съответства на реалността и законите или е отправена необоснована критика, и по тази причина се създава негативно отношение към отделен съдия, определена служба в съда или институцията като цяло. Трябва да се вземе под внимание важна ли е критиката или допуснатата неточност, каква вреда е нанесла, каква е ползата от отговор. В интерес на съда е аргументирано да се възпрепятства всеки опит той да бъде дискредитиран;
- При некоректна публикация в медиите или неточно изявление в електронните медии е необходимо внимателно да се анализира написаното (казаното) и да се прецени точно кои моменти се нуждаят от опровержение. Когато се касае за необоснована критика или неточност по отношение цялостната работа на институцията, отговорът се съгласува с председателя на съда. Когато некоректно (непълно, невярно) е отразена работата по определено дело – анализът и опровержението се изготвят с участието на съдията, докладчик по делото;
- Опровержението при некоректно отразяване на работата на съда може да се даде на пресконференция (вж. изискванията за провеждането ѝ), или да се направи официално писмено изявление, разпространено до всички средства за масова информация.

НА ПРОКУРАТУРАТА:

- Необходимо е внимателно да се прецени точно кои елементи се нуждаят от опровержение. Когато се отнася до необоснована критика или неточност по отношение на цялостната работа на институцията, отговорът се съгласува с административния ръководител на

48

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

прокуратурата. Когато некоректно (непълно, невярно) в медиите е отразена работата по определено следствено дело, анализът и опровержението се изготвят с участието на наблюдаващия прокурор;

- Опровержението при некоректно отразяване дейността на прокуратурата може да се даде на пресконференция, в писмо до главния редактор на съответната медия или под формата на официално писмено изявление, разпространено до всички медии;
- Необходимо е журналистическите материали внимателно да бъдат следени и в контекста на използването им като законен повод за започване на разследване. При самосезиране в подобни случаи медиата и съответният автор трябва да бъдат информирани, за да се подчертае значимостта на ролята им в обществения живот, в т.ч. и като сътрудници на правозащитните и правоохранителните органи.

12. ИНИЦИАТИВИ НА ИНСТИТУЦИИТЕ ОТ ОРГАНИТЕ НА СВ

Подобряването на обществената представа и разбирането на дейността на правораздавателните институции може да стане факт и чрез инициирани от тях дейности и събития, несвързани пряко с работата по конкретни дела. Средствата за масово осведомяване, по един или няколко от изброените по-горе канали за комуникация, трябва да бъдат информирани за провежданите инициативи, за да се осигури публичност и да се укрепва общественото доверие в съда.

12.1. ДЕН НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ/ДЕН НА ПРАВОТО ДА ЗНАМ

Организираните посещения за граждани, желаещи да се запознаят по-подробно с работата на институцията, може да се провеждат в рамките на предварително обявен "Ден на отворените врати". Посещенията се осъществяват по Методика за провеждането им, с предварителна заявка и договорен по-рано регламент, така че да не бъде възпрепятствана дейността на магистратите и на администрацията в органите на СВ.

12.2. ПИЛОТНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА НА ВСС ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА СЪДИЛИЩАТА С УЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

Пилотната образователна програма сред ученици с цел повишаване на тяхната информираност за структурата, функциите и значението на съдебната

49

Този документ е създаден в рамките на проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система“, договор №К13-15-1/04.12.2013 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

власт в България се организира от ВСС и се провежда в общински центрове, в които има окръжни съдилища и прокуратури. ВСС, съвместно с Министерството на образованието и науката и Регионалните инспекторати по образованието, са определили по едно училище във всеки един от градовете, в което ще се реализира Програмата.

За повишаване правната култура на всички подрастващи, както и в помощ на ориентираният към правните науки млади хора, съвместно с училища и университети и свързани с образованието държавни и неправителствени организации, се организират:

- гостуване на съдии в учебни часове за запознаване на учениците със специфичните професионални задължения на съдиите, с отделни моменти от практиката им в съдебната зала и особеностите на правораздавателния процес;
- посещения на ученици (предимно от горната училищна степен) по време на съдебни заседания - обсъждане на видяното и чуто в съдебната зала, с цел запознаване с материалните и процесуални закони;
- ролеви игри - за отваряне на съда към по-широката аудитория и ангажирането му с образователна обществена функция, се инициира провеждането на имитационни/ролеви игри с ученици на подходяща възраст, по време на които младите хора могат да приемат съответните процесуални роли и да разиграват съдебен процес. Целта е участниците да вникнат в различна от ежедневната си гледна точка и да разберат логиката на съдебния процес;
- За постигане на по-голям ефект при запознаване на младежката аудитория със съдебната система и спецификата на работа в нея е желателно да се използват образователни видеоматериали и съвременни информационни технологии.

12.3. РАБОТА СЪС СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

Важната роля на съдебните заседатели в наказателното производство налага необходимостта от целенасочена работа за повишаване компетентността и квалификацията им. По-задълбоченото познаване на законовите норми, на задълженията и отговорностите, стоящи пред съдебните заседатели, е необходимо условие за пълноценното им участие в правораздавателния процес. Това може да бъде постигнато чрез предоставяне на информационни материали на достъпен език и организиране на специални

50

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

срещи и обучения за заседателите, съгласно Наредба № 27 на министъра на правосъдието.

12.4. СЪВМЕСТНИ РАБОТНИ СРЕЩИ НА СЪДИИ И ЖУРНАЛИСТИ

Организиранат се работни срещи /минимум 1 в година/, на които се анализират начините, по които са отразявани отделни моменти от работата на институциите и се синхронизират комуникационните канали и инструменти за по-ефективно взаимодействие.

Подобни инициативи предоставят възможност за разясняване и на някои правни постановки (изменения в закони или общи положения, към които има засилен обществен интерес), които чрез средствата за масова информация да станат достояние на по-широк кръг от граждани.

13. ОРГАНИЗИРАНЕ НА СОБСТВЕНИ СЪБИТИЯ

Това са организираните от ПР експертите/говорителите събития. ПР-ите не само предават информация за факти и събития, те самите стават организатори на събития и новини, които да заинтригуват медиите, а чрез тях и публиката.

14. ПУБЛИЧНА РЕЧ

Една от най-ефективните техники в общуване с различни публики. Тя осигурява най-директната и убеждаваща форма на комуникация, тъй като включва контакт лице в лице с аудиторията; помага да се персонализира институцията. Често дава възможности за задаване на въпроси и получаване на отговори между говорителя и аудиторията. Помага да се разкрие откритостта на институцията. Използва се за откриване на срещи, информационни дни, дни на отворените врати, брифинги.

15. СЕМИНАРИ

Освен място за научни срещи, за обучения и професионални обсъждания, семинарът е и ефективен комуникационен инструмент. В него обикновено участват действащи специалисти и лидери в съответните области. Това поражда и интереса към семинара. Семинарът, като форма на междуличностна комуникация, позволява да се получава информация, да се

51

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

презентират дейности, практики, идеи, да се разменят позиции и мисли, които да са полезни и за институционалните публични комуникации.

16. ФАКТ–ЛИСТ

Съдържа основни, базови данни за организацията, биография, история на създаването, цели, мисия, визия. Най-често се предоставя на журналистите по време на пресконференции. Постава се в медиа-папки и се дава при чуждестранни визити, по времето на провеждането на дни на отворени врати и др. Има факт-листи, които дават информация за профила на институцията или съответен проект и други, които се появяват във връзка с някакво предстоящо събитие.

Медиа-папката задължително носи името на институцията, логото, данните за контакти. Когато се предоставя по време на пресконференция или събития тя включва още:

- Биографични /исторически/ данни и базова информация за конкретното звено от съдебната власт, история, проекти;
- Индивидуални биографични данни на участниците в пресконференцията или събитието;
- Копия от кратки доклади, презентации, цитати;
- История на проблема/темата/ - преди, сега и за в бъдеще;
- Листове за популярност – международен опит, награди;
- Илюстрирана брошура (ако има създадена такава);
- Фотоматериали – ако са интересни и професионално направени могат да бъдат и публикувани от медиите;
- Покана за съпътстваща социална проява /коктейл/ или др.

Ако има медии, които са били поканени на проявата/пресконференцията и са пропуснали да присъстват, е добре да получат медиа–папка.

17. ПЕЧАТНИ ИЗДАНИЯ

Бюлетени, брошури, книги, годишници - могат да бъдат раздавани на журналисти по време на пресконференции, на други гости или на представители на другите власти .

Периодично да се изработват информационни брошури на достъпен език, които да запознават гражданите с работата на правораздавателните

52

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

институции, с различните съдебни процедури или някои важни промени в законодателството. Желателно е тези информационни материали да са унифицирани за всички органи на СВ, съобразени със спецификата на дейността им и да се разпространяват не само в рамките на съдебната палата, а и чрез други комуникационни канали, което ще спомогне за обогатяване правната култура на по-широк обществен кръг.

18. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ФИЛМИ

Създаването на видеоматериали, съдържащи информация за работата на правораздавателните институции или разглеждащи основни положения от действащото законодателство, е съвременен и ефективен начин за многостранно въздействие върху аудиторията с образователна цел. Съдилищата могат да съдействат на медиа или друга организация, разполагаща с необходимите технически възможности, за изработването на подобни филми. При проявен интерес, видеопродуктът може да бъде предоставен за излъчване в национална или регионална телевизия, както и да служи за онагледяване на разисквани теми по време на нарочно организирани срещи на органите на СВ с представители от различните ключови общности.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доколко институционалният ПР в органите на съдебната власт е задължен да се обръща към обществеността и да търси в нея разбиране и подкрепа на дейността и политиките на институциите, главен критерий за избор на основните комуникационни канали и инструменти трябва да бъде законността и общественият интерес.

Институционалните комуникации, провеждани в органите на СВ, следват следните основни принципи:

- Законосъобразност;
- Равнопоставеност;
- Прозрачност;
- Изграждане на доверие;
- Консенсусност.

Отчитайки факта, че институционалните комуникации се провеждат чрез средствата за масова комуникация, които по своя характер са обществени канали за комуникация, институционалният ПР в органите на съдебната власт е задължен да съхранява чистотата на тези канали.

53

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Ако в хода на изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020 и приложението на настоящия документ настъпят нормативни или други, вътрешни промени в отделни структури, то те трябва да бъдат отразени в настоящия Наръчник.